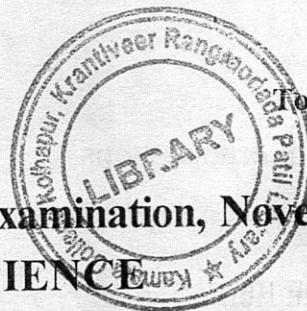

Seat No.	

M.A. (Part - I) (Semester - I) Examination, November - 2016

HOME SCIENCE

Dietetics (Paper - IV)

Sub. Code : 60423

Day and Date : Thursday, 10 - 11 - 2016

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw diagram wherever necessary.

Q1) Fill in the blanks choosing correct alternatives. [10]

- i) Bacterial infection is the _____ factor causing fever.
 - a) Heridity
 - b) Age related
 - c) Exogenous
 - d) Endogenous
- ii) Prognostic nutritional index is related to _____.
 - a) Pre and post operative condition
 - b) Cancer
 - c) Burn condition
 - d) Kidney stone
- iii) The first stage of nutritional adjustment in burn condition is _____ phase.
 - a) Anabolic
 - b) Catabolic
 - c) Ebb
 - d) Flow
- iv) In India most common type of kidney stone is _____.
 - a) Calcium oxalate
 - b) Calcium phosphate
 - c) Uric acid
 - d) Magnesium ammonium phosphate
- v) Hepatitis is a common _____ disease.
 - a) Liver
 - b) Kidney
 - c) Brain
 - d) Intestine

- vi) When diarrhoea stops _____ foods can be given to patients.

a) Fibre rich b) Starchy

c) Fat rich d) Common

vii) Megaloblastic Anaemia is caused by deficiency of _____.
a) Iron b) Calcium

c) Protein and vitamin A d) Vitamin B₁₂ and folic Acid

viii) _____ found in tomatoes reduce the risk of prostate cancer.
a) Lycopene b) Isoflavones

c) Lignans d) Vitamin E.

ix) _____ is an example of chronic fever.
a) Typhoid b) Malaria

c) Tuberculosis d) Influenza

x) Palpitation, dizziness, pale skin are the common symptoms of _____.
a) Constipation b) Diarrhoea

c) Anaemia d) Cancer

Q2) Write in detail functions of liver and causes of hepatitis.

[20]

OR

Explain physiology of fever and metabolic changes due to fever.

Q3) Write functions of kidney and explain causes and symptoms of kidney stones. [20]

OR

Explain nutritional needs and dietary modification for burn patient.

Q4) Write short Answers (any three)

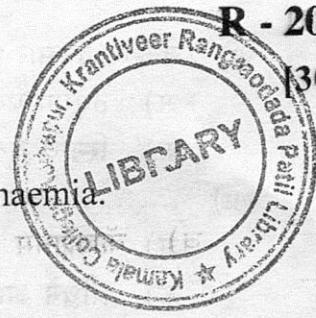
- Causes, types and symptoms of constipation.
- Nutritional needs and dietary modifications in Anaemia.
- Concept and types of cancer.
- Types and symptoms of diarrhoea.
- Dietary modifications in pre and post operative conditions.

मराठी रूपांतर

- सूचना:**
- सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - आवश्यक तेथे आकृती काढा.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

- सूक्ष्मजिवांचा संसर्ग हा ताप येण्याचा घटक आहे.
 - अनुवंशिक
 - व्याशी संबंधित
 - बाह्य
 - आंतरिक
- पूर्वचिन्ह पोषण निर्देशांक (PNI) शी संबंधित असतो.
 - शस्त्रक्रियेपूर्वी व शस्त्रक्रियेनंतरची स्थिती
 - कर्करोग
 - भाजण्याची अवस्था
 - मूतखडा
- अवस्था ही भाजणे स्थितीतील पोषण समायोजताची पहिली अवस्था आहे.
 - अँनोबोलीक
 - कॅटाबोलीक
 - एब
 - फ्लो
- चा मूतखडा हा भारतातील मूतखड्याचा सर्वात सामान्य प्रकार आहे.
 - कॅल्शियम आॅकझॅलेट
 - कॅल्शियम फॉस्फेट
 - युरिक ऑसिड
 - मॅग्नेशियम अमोनियम फॉस्फेट
- हिप्टायटीस हा सर्वसाधारण आजार आहे.
 - यकृत
 - मूत्रपिंड
 - मेंदु
 - आतडे

- vi) जेव्हा अतिसार थांबतो तेव्हा रुग्णाला अन्न द्यावे.
 अ) तंतूमय पदार्थ युक्त ब) पिष्टमय पदार्थ युक्त
 क) स्निग्ध युक्त ड) सर्वसामान्य
- vii) च्या अभावाने मेगॅलोब्लास्टिक रक्तक्षय होतो.
 अ) लोह ब) कॅल्शियम
 क) प्रथिने आणि जीवनसत्त्व - अ ड) जीवनसत्त्व - बी₁₂ आणि फॉलिक ऑसिड
- viii) टोमॅटोमध्ये आढळून येणाऱ्या मूळे प्रोस्टेट ग्रंथींचा कर्करोग होण्याचा धोका कमी होतो.
 अ) लायकोपेन ब) आयसोफ्लेवोनस्.
 क) लिघ्नस् ड) जीवनसत्त्व - ई
- ix) हे जीर्ण तापाचे उदाहरण आहे.
 अ) विषमज्वर ब) मलेरिया
 क) क्षयरोग ड) इन्फ्युएंझा
- x) धडधडणे , भोवळ येणे, पाढंट त्वचा ही ची सर्वसामान्य लक्षणे आहेत.
 अ) बध्दकोष्ठता ब) अतिसार
 क) रक्तक्षय ड) कर्करोग

प्र.2) यकृताची कार्ये आणि हिपॅटायटीसची कारणे सविस्तर लिहा.

[20]

किंवा

तापाचे शरीर विज्ञानशास्त्र आणि तापामूळे होणारे चयापचयातील बदल स्पष्ट करा.

प्र.3) मूत्रपिंडाची कार्ये लिहा आणि मूत्रखड्याची कारणे व लक्षणे स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

भाजलेल्या रुग्णाकरिता पोषक घटकांची गरज आणि आहारातील बदल स्पष्ट करा.

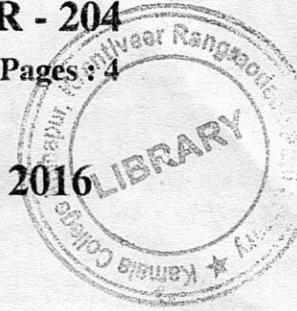
प्र.4) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

[30]

- अ) बध्दकोष्ठतेची कारणे, प्रकार आणि लक्षणे
 ब) रक्तक्षयातील पोषक घटकांची गरज आणि आहारातील बदल
 क) कर्करोगाची संकल्पना आणि प्रकार
 ड) अतिसाराचे प्रकार आणि लक्षणे
 इ) शस्त्रक्रियेपूर्वी आणि शस्त्रक्रियेनंतरच्या अवस्थेतील आहार बदल

Seat No.	

M.A. (Part - I) (Semester - I) Examination, November - 2016

HOME SCIENCE

Resource Management (Paper - III)

Sub. Code : 60422

Day and Date : Wednesday, 09 - 11 - 2016

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw diagrams wherever necessary.

Q1) Fill in the blanks choosing correct alternatives. [10]

- i) "Determination of objectives" is the first step of _____.
 - a) Planning
 - b) Evaluating
 - c) Decision - making
 - d) Controlling
- ii) Decision making is a _____ process.
 - a) Psychological
 - b) Social
 - c) Political
 - d) Physical
- iii) Primary Health Center is a part of _____ health services.
 - a) Government
 - b) Semi - government
 - c) Private
 - d) Society
- iv) In _____ method all family expenses are paid from total income and remaining amount is divided equally as a salary.
 - a) Equal-salary
 - b) Budget
 - c) Allowance
 - d) Hand out
- v) Work unit is a tool of _____ management.
 - a) Time
 - b) Money
 - c) Energy
 - d) Resource

- vi) _____ is a planned activity directed towards realisation of values and satisfaction of wants.

a) Planning b) Management

c) Coordination d) Communication

vii) _____ is the right to give order to others or to lower rank.

a) Responsibility b) Authority

c) Capacity d) Duty

viii) A _____ is one who knows the way, who shows the way and who goes the way.

a) Leader b) Manager

c) Organiser d) Worker

ix) _____ is one of the step in organisation.

a) Work - simplification b) Work - curve

c) Deligation of Authority d) Communication

x) Walking, moving requires _____ efforts.

a) Pedal b) Tossal

c) Both d) None

Q2) Illustrate management abilities.

[20]

OR

Write on steps in organisation and importance of organisation.

Q3) Explain steps in making budget and types of budget.

[20]

OR

Explain types and process of communication.

[30]

Q4) Write short answers (any three)

- a) Public health services
- b) Methods of handling money
- c) Energy management process
- d) Characteristics of time
- e) Functions of supervision.

मराठी रूपांतर

- सूचना:
- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) आवश्यक तेथे आकृती काढा.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून सिकाप्या जागा भरा.

[10]

- i) “उद्दिष्ट निश्चित करणे” ही प्रथम पायरी आहे.
 - अ) नियोजन
 - ब) मूल्यांकन
 - क) निर्णय घेणे
 - ड) नियंत्रण
- ii) निर्णय घेणे ही एक प्रक्रिया आहे.
 - अ) मानसिक
 - ब) सामाजिक
 - क) राजकीय
 - ड) शारीरिक
- iii) प्राथमिक आरोग्य केन्द्र हे आरोग्य सेवेचा भाग आहे.
 - अ) सरकारी
 - ब) निमसरकारी
 - क) खाजगी
 - ड) सोसायटी
- iv) व्यय पद्धतीत एकंदर उत्पन्नामधून संपूर्ण खर्च केला जातो आणि उरलेली रक्कम दोन समान भागात वेतन म्हणून विभागली जाते.
 - अ) समवेतन
 - ब) अंदाजपत्रक
 - क) भत्ता
 - ड) एकनियंत्रित
- v) कामाचे एकक हे व्यवस्थापनाचे साधन आहे.
 - अ) वेळ
 - ब) पैसा
 - क) उर्जा
 - ड) साधनसंपत्ती
- vi) मुल्यांची पूर्तता आणि गरजांच्या समाधानाच्या दिशेने करण्यात येणारी नियोजनबध्द कृती म्हणजे होय.
 - अ) नियोजन
 - ब) व्यवस्थापन
 - क) संघटन
 - ड) संप्रेषण

प्र.2) व्यवस्थापकीय कौशल्ये उदाहरणासह स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

संघटनाच्या पायऱ्या व संघटनाचे महत्व यावर लिहा.

प्र.3) अंदाजपत्रक बनविण्याच्या पायऱ्या व अंदाजपत्रकाचे प्रकार स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

संप्रेषणाचे प्रकार व प्रक्रिया स्पष्ट करा.

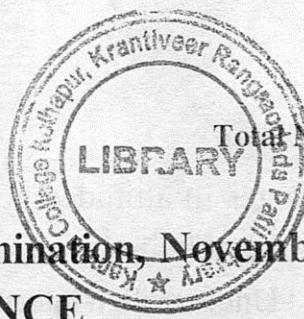
प्र.4) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

[30]

- अ) सामुदायिक आरोग्य सेवा
 - ब) पैसे हाताळण्याच्या पद्धती
 - क) उर्जा व्यवस्थापन प्रक्रिया
 - ड) वेळेची वैशिष्टे
 - इ) निरीक्षणाची कार्ये

Seat No.	

M.A. (Part - I) (Semester - I) Examination, November - 2016
HOME SCIENCE

Research Methods (Paper - I)

Sub. Code : 60420

Day and Date : Monday, 07 - 11 - 2016

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

Instructions : 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the sentence choosing correct alternative: [10]

- i) _____ obeservation method is mostly used in Social sciences.
 - a) Direct
 - b) Indirect
 - c) Participatory
 - d) Non-participatory
- ii) Research regarding 'community development 'si under the specilization of _____ in home science.
 - a) Food and nutrition
 - b) Human Development
 - c) Extension Education
 - d) All of these
- iii) _____ is a easy method of data collection.
 - a) Interview
 - b) Schedule
 - c) Fieldwork
 - d) Experimental
- iv) _____ is written in the text reference after the first author surname, when there are more than two authors.
 - a) al et.
 - b) et al.
 - c) all.et.
 - d) et.all.
- v) _____ is a secondary source of data collection.
 - a) Autobiography
 - b) Direct obeservation
 - c) Schedule
 - d) All these

- vi) Changes in attitude and behaviour within the people can be judge by _____ method.
- a) Uncontrolled interview b) Controlled interview
c) Clinical interview d) Repeated interview
- vii) _____ is a mixture of random sampling and purposive sampling method.
- a) Quota b) Stratified
c) Multistage d) Simple
- viii) In the scientific writting the title of the tables should be in _____ font size.
- a) 12 b) 13
c) 14 d) 15
- ix) In the dissertation ' chapter V ' is cotitled as _____.
- a) Results and discussion b) Summary and conclusion
c) Bibliography d) Appeodix
- x) Abstract is not necessary in _____ type of research article
- a) Review b) Full length
c) Research note d) All of these

Q2) Write in detail on following questions.

- a) Explain
- i) Evaluatory research
ii) Characteristics of research

[20]

OR

Discuss

- i) Data interpretation
ii) Researches in Textile and clothing.
- b) Explain the methods of sampling technique.

[20]

OR

Explain the methods of data collection.

Q3) Write short note (any three)

- a) Parts of dissertation.
- b) Scientific writing in research.
- c) In vitro and In vitro research
- d) Types of hypothesis
- e) Researches in food and nutrition.

मराठी रूपांतर

- सूचना:**
- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक हे संपूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करा.

[10]

- i) सामाजिक शास्त्रे यामध्ये बहुतांशी निरीक्षण पद्धदी वापरली जाते.
 - अ) प्रत्यक्ष
 - ब) अप्रत्यक्ष
 - क) सहभागी
 - ड) असहभागी
- ii) 'सामुदायिक विकास' बाबतचे संशोधन गृहशास्त्राच्या विशेषशाखेखाली घेतले जाते.
 - अ) अन्न व पोषण
 - ब) मानवी विकास
 - क) विस्तार शिक्षण
 - ड) यापैकी सर्व
- iii) तथ्य संकलनाची ही सोपी पद्धती आहे.
 - अ) मुलाखत
 - ब) अनुसूची
 - क) क्षेत्रकार्य
 - ड) प्रयोगात्मक
- iv) जेव्हा दोन पेक्षा अधिक नावे असलेल्या लेखकाचा संदर्भ मुख्य लिखाणात दयायचा असतो तेव्हा प्रथम लेखकांच्या आडनावानंतर असे लिहितात.
 - अ) al et.
 - ब) et al
 - क) all.et.
 - ड) et.all.
- v) हे तथ्य संकलनाचे दुव्यम स्रोत आहे.
 - अ) आत्मचरित्र
 - ब) प्रत्यक्ष निरीक्षण
 - क) अनुसूची
 - ड) या पैकी सर्व
- vi) लोकांमधील कल व वर्तनातील बदल पद्धतीने तपासला जातो.
 - अ) अनियंत्रित मुलाखत
 - ब) नियंत्रित मुलाखत
 - क) चिकित्सात्मक मुलाखत
 - ड) वारंवार मुलाखत

प्र.2) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

[20]

- अ) i) पडताळणी संशोधन
 ii) संशोधनाचे गुणधर्म स्पष्ट करा.
 किंवा
 i) तश्यांचे विश्लेषण
 ii) वस्त्रशास्त्र व परिधान मधील संशोधने चर्चा करा.

ब) 'नमूना तंत्रा' च्या पद्धती स्पष्ट करा.

[20]

‘तथ्य संकलनाच्य’ पद्धती स्पष्ट करा.

प्र.3) टीपा लिहा. (कोणतेही तीन)

[30]

- अ) शोधप्रबंधाचे भाग
 ब) संशोधनातील शास्त्रीय लिखाण
 क) इनव्हिओ व इनव्हिट्रो संशोधन
 ड) अभ्युपगम चे प्रकार
 ढ) अन्न आणि पोषण मधील संशोधने

